

KMETOVOALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina: Več strniščne pese! — Gnojenje okopavin. — V kraj s plevelom! — Krompir, vzgojen iz semena. — Pridelki s travnikov v radovljiskem okraju in kako povečati pridelok krme v dolinah. — Zatiranje miši. — Varujmo se plemenske živine v krvnem sorodstvu! — Živinorejska razstava na letošnjem Ljubljanskem veesejmu. — Izpopolnjujte vno-grade! — Kmetijsko posvetovanje v Mariboru. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Dopisi. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Več strniščne pese!

Rastline, ki nam dajejo živalsko krmo, so v naših razmerah posebno važne. Izmed rastlin, ki zaslужijo v tem pogledu vso našo pozornost, je važna strniščna pesa. Pesa se da namreč tudi še po zgodjem strnišču z uspehom pridelati, zato se mi zdi važno, da si jo tudi od te strani nekoliko bližje ogledamo.

Strniščna pesa ni nobena posebna vrsta pese, ampak je navadna pesa, ki se da s prav ugodnim uspehom sadi in po naših krajih tudi poleti, meseca julija, če imamo le pripravno zemljišče in potrebne sadike. Do jeseni nam ob dobrem delu tako zraste, da ne zaostaja prav nič za pridelki spomladne pese. Treba le, da ji je močno gnojeno in da jo po potrebi okopujemo.

Pri nas sejemo povsod strniščno repo. Ta hitro rastoča okopavina nam veliko odleže. Daje nam potrebno klajo, pa tudi zdravo jed, naj bo kislja ali pa sladka. Repa ostane tudi zanaprej važna strniščna rastlina za naše kraje. Pri tem pa ne smemo prezreti strniščne pese, ki ima to prednost pred repo, da daje vse bolj varne pridelke in za živino pa veliko bolj slastno in vse bolj tečno krmo kakor pa repa.

Kakor znano, nam strniščna repa večkrat odpove. Zgodi se, da nam repa slabo izkali ali pa da jo že v prvi mladosti bolhe zdelajo. Napadajo jo pozneje pa tudi lahko gosenice, ki jo včasih tako zdelajo, da ostanejo le gola rebra. V takih in enakih primerih je letina repe vedno slaba, in je zato resno preudariti, ali bi ne kazalo vsaj en del repe nadomestiti s strniščno peso, dasi zahteva pesa nekoliko več dela kakor strniščna repa

Da se sami prepričamo o vrednosti strniščne pese, svetujem, da jo za poizkus nekoliko posadimo. Strniščno peso je saditi, če le mogoče, po zgodnjem ječmenu, da ima več časa za popoln razvoj. Ječmenšče je v tem primeru dobro pognojiti. Pri saditvi je pa ravnati s pesnimi sadikami kakor pri zelju. Dobro je, da jih namočimo pred saditvijo v blatni brozgi. Če treba, jih tudi zalijemo, da se rajše primejo. Tudi liste kaže nekoliko skrajšati. Sadike same morajo biti dosti močne, da bo več uspeha. Pozneje je pa strniščno peso tako obdelovati kakor navadno peso. S pridnim okopovanjem se pesa debeli! R.

Gnojenje okopavin.

Koruza, krompir in krmska pesa potrebujejo za svoj razvoj precej dušika, ki ga dobijo samo deloma v hlevskem gnoju. Popoln učinek se pa pokaže šele pri gnojenju z umetnimi gnojili, kar nam kažejo gnojilni preizkusi, ki so se izvedli v Sloveniji v minulemu letu:

Koruza, pognojena z 250 kg čilskega solitra na ha, je dosegla povprečni večji pridelok od 500 kg zrnja in 700 kg koruznice. Če računamo čilski soliter po 5 Din kg, koruzo po 3 Din in koruznico po ½ Din, je nam tako gnojenje doneslo na ha 450 Din čistega dobička (na oral 256 Din).

Krompir, pogojen z enako množino čilskega solitra, je dal na pognojeni ploskvi za 3100 kg več gomolja kakor na negojeni. Vzemši ceno krompirja samo po 1 Din, smo dosegli čisti dobiček od 1850 Din na ha (1054 Din na oral).

Krmska pesa, enako pognojena, je vrgla na ha 4120 kg več pese. Vzemimo ceno pesi samo ¾ Din

za kg, dobimo večji izkupiček od 3090 Din, ki nam ga da tako gnojenje. Čisti dobiček pri tem je pa znašal 1840 Din na ha (1044 Din na oral).

Ti kratki podatki naj zadostujejo kot dokaz učinkovitosti čilskega solitra pri gnojenju okopavin in dobičkanosti tega gnojila. S čilskim solitrom se gnoji pri prvem okopavanju koruze, krompirja in pese, pri čemer se ta sol raztrosi enakomerno po vsej zasejani ploskvi. Kmalu raztopita dež in zemeljska vlaga to gnojilo in ga spravita v zemljo h koreninam.

Priporočati bi bilo kmetovalcem, ki nimajo dovolj gnoja, da bi svoje okopavine zadostno pognojili, naj se pri prvem okopavanju poslužijo gnojenja s čilskim solitrom. Zelo koristno učinkuje tudi kalijeva sol, ki vpliva posebno na razvoj gomolja in korenin. Ta gnojila ima Kmetijska družba vedno v zalogi.

V kraj s plevelom!

Zatiranje plevela je ena najvažnejših nalog našega poljedelstva. Plevel nam dela škodo pri vseh sadežih, po njivah in drugih zemljiščih. Vlažno podnebje, površna obdelava, neprimerno kolobarjenje, slabo seme, itd., vse to pospešuje razmnoževanje plevela.

Ker je plevel velik sovražnik naših kmetijskih rastlin, moramo delati povsod na to, da se ga iznebimo. Tudi pri nas moramo priti sčasoma tako daleč, da bomo imeli tako čiste njive, kakor jim imajo po drugih naprednih deželah. Z dobrim delom ga moramo tudi pri nas pregnati. Tako bomo dosegli, da se bodo pridelki opomogli in da se bodo znižali stroški za obdelovanje, ker ne bo treba toliko izdati za plevel kakor sedaj.

Čiste njive, v teh moramo zazreti zgled uspešnega in dobrega poljedelstva. V resnici so tudi višek napredka in najboljše izpričevalo za marljivega poljedelca. Kdor ima čiste njive, je lahko ponosen na svojo kmetijo. Čiščenje njiv od plevela potrebuje pri nas še mnogo dela in raznega dela. Zlasti nekatere vrste plevela je težko pregnati, če se tega dela ne lotimo vsi od kraja. Posebno nadležen je plevel, ki se lahko daleč po okolici raznaša s svojim lahkim semenom. Pa tudi nekaterim drugim vrstam plevela je težko priti do živoga.

Plevel moramo preganjati predvsem z dobrim kolobarjenjem in s čistim semenom. Z dobrim kolobarjenjem zabranjujemo sploh razvoj raznih plevelnih rastlin. Po drugi strani pa skrbimo s čistim semenom, da se ne zanaša plevel na njive. Razentega pa tudi s plevela čistim gnojem, ker se plevel tudi z gnojem prenaša. Kar ne moremo doseči na ta način, to se mora zgoditi s pletvijo in z okopovanjem, s podoravanjem, košnjo, itd. Na vsak način je treba, da se plevela iznebimo in da očistimo svoje njive in druga zemljišča.

Plevel je **tat**, ki jemlje rastlinam prostor in živč in ki znižuje na ta način naše letne pridelke. Razentega nam povzroča mnogo stroškov, ki jih imamo s pletvijo in drugim zatiranjem. Zato pa proč s plevelom!

Krompir, vzgojen iz semena.

Krompir vzgajamo tudi iz semena. To seme pridobimo na krompirjevki iz jagod, ki se razvijejo iz cvetja. Če to seme vsejemo na vrt, izrastejo sadike, podobno kakor zeljne in druge sadike. Le da ostanejo bolj nizke in pritlične. Ako te sadike, ko so osem tednov stare, presadimo po 20 cm narazen, tako kakor delamo pri zelju, bodo krompirjeve rastline lahko prav dobro uspele. Kakor zeljne sadike moramo tudi krompirjeve sadike zalivati in kakor navadni krompir jih moramo pozneje tudi pridno okopavati, pleti in visoko osipati. Pridelali bomo na ta način že prvo leto krompir, ki je jajčne debelosti. To gomolje sadimo drugo leto kakor navadni krompir, ga tudi po potrebi režemo za saditev. Tretje leto dosežemo že popolnoma razvit nov krompir. Rastline bodo pogonale lepši cvet in nastavile iz cvetja veliko več čvrstih semenskih jagod. Gomolje pa bo doseglo svojo popolno debelost. Ker opazujemo, da ne nastavi današnji krompir več tistih semenskih jagod, kakor pred 50. leti, lahko sklepamo, da je krompir v teku časa močno opešal v svoji prvotni bitnosti in da je treba krompir nanovo in naravnim potom zopet vzgojiti. To delamo s pomočjo semena in s pomočjo **presajanja** mladih krompirjevih sadik, tako **kakor pri zelju**, katerega je treba tudi presajati, da dobimo debele glave.

Ako bi krompirjevih sadik ne presadili, bi pridelali sam drobiž. Same drobne gomoljčke. To delo so nekateri izvedenci in kmetje že poskusili, pa so ostali brez zadostnega uspeha. V osmem tednu moramo pregledati koreninice mladih rastlin in če vidimo med njimi bele izrastke, ki so početki krompirjevih gomoljčkov, tedaj je prišel čas, da sadike presadimo in jim po potrebi zalivamo. Če pa pustimo te rastline na svojem mestu brez vsakega presajanja, pridelamo samo malovreden drobiž.

Vzgojimo si iz semena nov rod krompirja, ki bo bolj trden kakor je današnji!

M. Breznik, nadučitelj v p.

Pridelki s travnikov v radovljiškem okraju in kako povečati pridelek krme v dolinah.

Okr. ekonom I. Sustič.

Travniki dajejo v srednjih letinah z **malimi izjemami naravnost mizerne pridelke**, travniki srednje kakovosti povprečno kvečjemu 15—18 q sena in otave na en hektar. Te nizke številke dajo razumnemu gospodarju mnogo misliti, posebno ako ve, da imajo kmetovalci po drugih krajih in v takih legah in na svetu, ki ni dosti boljši, po dva- do trikrat večje pridelke. Vzrok je čisto jasen: talne prilike že same zahtevajo redno gnojenje travnikov in pašnikov, posebej še gnojenje s humoznimi gnojili, s hlevskim gnojem ali kompostom. A zbog pridelovanja žita in okopavin zvozi kmet skorajda ves gnoj na njive, s travniki pa ravna naravnost po mačehovsko. Prav redek je posestnik, ki privoščni svojim travnikom nekaj hlevskega gnoja ali komposta, takih pa, ki bi vsaj na par let po enkrat gnojili svoje travnike s humoznimi gnojili, takih v splošnem ne najdemo. Ampak to se ne dogaja vsled zanikarnosti,

temveč to se je izcimilo iz vsega načina gospodarstva. Tudi gnojnice se ne spelje dosti na travnike, v glavnem zaradi tega, ker manjka dobrih jam. Tudi ni mnogo posestnikov, ki bi žrtvovali za svoje travnike umetna gnojila. A slednji gnoje mnogokrat nepravilno ter brez predhodnih poizkusov, vsled česar nimajo takih uspehov, kakor bi jih lahko imeli. Tudi visoke cene plašijo posestnike pred nakupom umetnih gnojil. Slednji se tudi ne zavedajo, da s samimi umetnimi gnojili, in naj se še tako pravilno uporabljajo, ne zamorejo obdržati take zemlje, ki je lahka, plitka, prodnata — v trajni rodovitnosti, **ako ne uporabljajo** redno tudi domača gnojila. Ravno pri taki zemlji je treba, da so kmetovalci z uporabo umetnih gnojil, posebno takih, ki vsebujejo, apno (n. pr. Thomasova žlindra), jako previdni in da uporabljajo hkrati tudi kompost ali hlevski gnoj, ali pa, kjer to ni mogoče, da gnoje tudi z dušikom in s kalijem.

Da je **travišče** v takih razmerah **do mozga izčrpano**, leži na dlani.

Lahko je umeti, da se marsikakemu kmetovalcu, posebno **po takih krajih, kjer je strniščna setev nemogoča**, poraja misel, da bi omejil pridelovanje žita v prid travništvu in pašništvu. S tem seveda še ni rečeno, da bi moral vsak posestnik svoje poljedelstvo omejevati. Kajti upoštevati treba, da igrajo žita **važno vlogo** tudi v izrazito planinskih krajih, to pa z ozirom na kolobarjenje rastlin in ker tvori slama tudi po teh krajih bistven del zimske kreme. (Dalje prihodnjič.)

Zatiranje miši.

V občinah sodnega okraja Kranj so miši že ajdovim posevkom močno škodovali, tako da so v nekaterih krajih dobili komaj polovico pridelka, vse drugo pa je bilo po miših skleščeno. Lotile so se ozimine, deteljšč in travnikov, ter to delo neovirano zaradi mile zime nadaljevale, tako da so morali več posevkov z ozimino in deteljo preorati, veliko je pa ostalo zelo razredčenih in razvrtanih. Napačena zemljišča so bila v mnogih krajih podobna rešetu. Upravičeno se kmetovalci bojijo pogubnega nastopa tega škodljivca in iščejo sredstva, s katerim bi nastopili boj proti mišji nadlogi.

V okraju se se poskusila že razna sredstva. Omeniti hočem le tista, ki so se dosedaj najbolj sponesla.

1. Poljska mačka. V krajih, kjer imajo res dobro pleme mačk, so te v resnici dragocene. Neki posestnik je imel mačka, ki je dnevno nalovil 25 do 30 miši. Ko so mu ga lovci ubili, je rekel, da bi rajši izgubil 2000 Din kakor mačka.

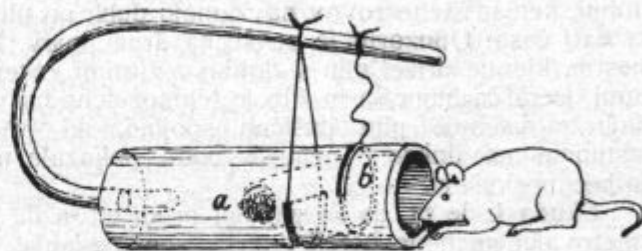
Da je maček v resnici dober mišji lovec, mora biti pravega plemena in primerno hranjen, ker le potem ima veselje do lova in ostane zdrav.

Lovska naredba, da smejo lovci pokončevati mačke na polju, je na to stran brezobzirna in kvarna za poljedelca.

2. Mišje pasti. Način lova s pastmi je zelo star in že skoraj pozabljen. Te pasti so zelo preproste, poceni in učinkovite, vsled tega tudi vsega priložila vredne. Te pasti so tako preproste, da jih vsakdo, ki je le malo spreten, lahko izgotovi do 10 v eni uri. Navadno so iz jelševine, ki se na enem

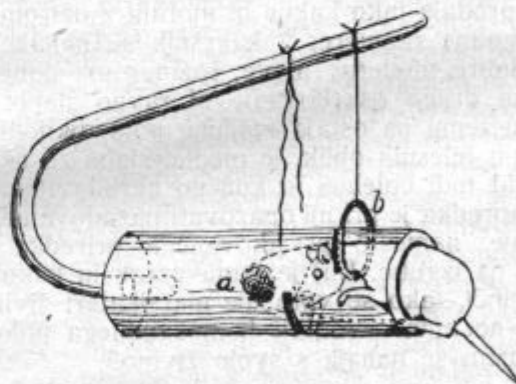
koncu zvrta v velikosti rova. Zgoraj in spodaj je zažagana, da se napne lok (najbolje iz orehove veje) na nit in pritrdi na vrstico zanjka, kakor kaže pod. 17. Te pasti nastavimo pred rov. Miš pregrize oviro, hoteč priti do vabe, in v tem jo zadrigne zanjka na drugi vrstici (pod. 18.). Posamezni posestniki v občini Mavčiče in Šenčur so polovili po več sto miši s temi pastmi. Po izjavah posestnikov je lov s pastmi najuspešnejši ob oblačnem in deževnem vremenu.

3. Strilnin. Strilnin se je prav dobro obnesel. Namesto oluščene ovsca se je rabila poškodovana in slaba pšenica. Izkazalo se je, da je pšenica cenejša od ovsca, ker odpade pri ovsu nad polovica v luščine. Pšenico miši prav rade vzamejo, samo da je ne **pokladamo z roko, ker jih duh po človeku odbija.**

Pod. 17. Mišja past, nastavljena. a) vaba, b) žična zanjka.

Prednosti tega zatiranja so sledeče: Delo je lahko in hitro, učinek gotov, ako se to delo izvrši pravilno in v lepem vremenu. Tudi ni predrago in z malo količino strupa se lahko zastrupi velik prostor.

Pod. 18. Mišja past, sprožena.

Napačno bi bilo, ako bi zastrupljeno žito dež izpiral; ostalo bi brez učinka. Uporabiti ga je kmału, da ne pride ob moč, ker ga tudi zračna vlaga oslabi. Ravnati je s strupom zelo previdno, polagati ga je samo v **mišje luknje**, da ga ne dobijo druge živali, ker sicer nesreče niso izključene.

Vobče so kmetovalci s tem sredstvom prav zadovoljni in se ga nameravajo še bolj poprijeti.

4. Zakajevanje s „Hora“-aparatom. Poskušnje s tem plinom so bile zelo uspešne. Miši, ki pridejo v dotiko s plinom, so brezpogojno zapisane poginu. Skušnja je pokazala sledeče: Viden uspeh je najbolj v dopoldanskih urah, osobito v deževnem vremenu, ko miši tičijo zaradi prehrane koncem rovov. Ko začutijo plin, skušajo bežati, kar se jim pa ne posreči, ker že dobrega 1/2 m od rova padejo in poginejo. V popoldanskih urah in tudi ob močnem

deževju so miši skrite pogosto $\frac{1}{2}$ m in tudi do $\frac{3}{4}$ m globoko v svojih rovih. Tedaj pride pri zakajevanju težko katera na svetlo, pač pa se v rovih takoj zaduše. Da dosežemo čim večji uspeh s pastmi, z zastrupljenim žitom in s „Hora“-aparati, je najprej prostore povleči ali povaljati ali na kakšen način vse mišje luknje zakriti. Po preteku enega ali dveh dni je v nanovo napravljene luknje dejati z malo žličko po 3—5 zrn s strihlinom zastrupljenega žita. Če zakajamo s „Hora“-aparatom, je najprej vse nanovo napravljene luknje zaznamovati, na to pa šele pričeti z zakajevanjem, in sicer vedno v smeri vetra. Na ta način si prihranimo veliko plina in gre plin tudi hitro po rovih. Zakajevalec gre od enega rova do drugega in zadostuje na ta način ena potrona za 15—30 arov.

Prednosti „Hora“-aparata so sledeče: Hiter učinek, lahko delo, rovi ostanejo mišim dolgo nedostopni, ker se stene rogov navzamejo duha po plinu za dalj časa. Opozoriti je pa še na drug pojav. Na mestih, kjer je prišel plin v dotiko z žitnimi koreninami, je raščica bujnjša in žito je temnozeleno barve. Najbrže vsebuje plin dušično spojino, ki pride rastlinam na dobro. Točnejše bodo pokazale nadaljnje poskušnje.

Škoda je le ta, da so patroni predragi in da se kmetovalci ne bodo hoteli poprijeti zakajevanja.

I. Hladnik, Kranj.

Varujmo se plemenske živine v krvnem sorodstvu!

Marsikje opazamo, da živinoreja ne uspeva in ne napreduje tako kakor bi morala z ozirom na dokaj ugodne razmere, v kakršnih se nahaja. Živina ima dobre moderne hleve, razmeroma dobro krmilo in tudi drugo oskrbovanje ni ravno slabo. Vkljub vsemu temu pa ostaja majhna, pomanjkljivih, slabo razvitih telesnih oblik, je medla, slaba za užitke ter večkrat tudi bolehnna in končno nerodovitna. Namesto napredka je pri nji opazovati nazadovanje in propadanje, namesto pričakovanega priredka in dobička pa izgubo. Kaj je temu vzrok in kako bi bilo odpomoči, tako se vprašuje marsikateri živinorejec, ki se ne more izmotati iz neugodnega položaja, v kakršnem se nahaja s svojo živino.

Vzrokov za to nepovoljno napredovanje je mnogo. Večina njih temelji v premalo skrbni odbiri in pomanjkljivi vzreji plemenske živine, eden izmed glavnih je pa brez dvoma **premala skrb za osveženje krvi**, oziroma je **plemenjenje v krvnem sorodstvu**.

Pri nas je običajno, da se le nekateri gospodarji bavijo z rejo plemenskih bikov (kakortudi merjascev). Mnogi izmed teh puščajo za plemenjake mladiče iz domače prireje ter jih, ko za silo odrasejo, rabijo za plemenjenje svoje domače, kakortudi sosednje živine, ki postane na ta način — ker se to leto za leto in rod za rodom ponavlja — prav kmalu **krvno sorodna**. Ker pa ima plemenjenje v krvnem sorodstvu, kakor je znano, poleg drugega zlasti to slabo stran, da čimdalje bolj slabi odporno in življenjsko silo potomcev, ni nič čudnega, če nam pri takem plemenjenju nastopajo njegove slabe posledice, vsled kojih mora živinoreja polagoma nazadovati in tudi taka živina, ki je sicer v dobri reji in skrbno nego-

vana; pomanjkljivo in slabo rejena pa seveda še hitreje.

Plemenjenje v krvnem sorodstvu se sicer v gotovih primerih tudi namenoma vrši, ker je velikega pomena za napredek živinoreje, ker so njegove posledice lahko prav dobre, ako se smotreno in preudarno uporablja. Če n. pr. hočemo kake dobre lastnosti pri živini posebno utrditi, tako da jih bodo tudi nje potomci in potomcev potomci prav gotovo in v čim največji meri podedovali, se lahko v ta namen z uspehom poslužujemo plemenjenja v krvnem sorodstvu. Pripomniti pa je treba pri tem, in sicer z vsem preudarkom, da se na ta način utrdijo v rodu ne le dobre, ampak tudi slabe lastnosti. Živali, ki naj jih s pridom plemenimo v krvnem sorodstvu, morajo biti **brez napak** in poleg tega kar **najbolj zdrave, čvrste in polne življenja**, sicer bodo potomci slabotni, mehkužni in končno nerodoviti slabiči, ki bodo z gotovostjo dedovali tudi vse slabe lastnosti in napake svojih prednikov in nam vsled tega ne bodo mogli delati veselja niti dobička.

Krvno sorodno plemenjenje je torej precej kočljiva stvar, zato naj bi se z njim bavili le oni živinorejci, ki so zares strokovno dovolj izobraženi in ki natančno vedo, kaj hočejo in kaj smejo. Navaden, preprost rejec pa bo v največ primerih storil s takim plemenjenjem več slabega kakor dobrega, zato naj bi se s tem sploh ne bavil, zlasti pa ne v taki meri, kakor se to sedaj dogaja; na ta način mora sčasoma vsaka, še tako dobra pasma nazadovati in še tako zdrava in močna živina oslabeti.

Potrebne plemenske bike in merjasce je torej dobivati iz **sosebnih krajev**, tako da niso **krvno sorodni** živalim, katere plemenijo; doma vzrejene je pa oddajati drugam, kjer istotako niso krvno sorodni. Na to bi bilo v bodoče polagati veliko več pažnje — vsaj pri plemenjakih, ki se nabavljajo s pomočjo raznih subvencij, ker sicer ves trud za napredek v živinoreji ne bo imel pravih in trajnih uspehov.

Marinček.

Živinorejska razstava na letošnjem Ljubljanskem velesejmu.

Ljubljanski velesejm nam nudi najugodnejšo priliko za kmetijske razstave, ker se zbira ob tej priložnosti največ ljudstva v Ljubljani. Največ posetnikov je pa iz kmetijskega prebivalstva. Če se je uprava velesejna odločila, pospeševati interese našega gospodarstva tudi s takimi razstavami, ji moramo biti zato le hvalo dolžni.

Že lani se je nameravalo prirediti živinorejsko razstavo v večjem obsegu, ki bi štela poleg konj tudi govejo živino. Spričo nezadostne podpore je pa morala razstava govejih živali izostati in se je vsa prireditev omejila le na razstavo konj. Ta razstava je tako zadovoljevala vse posetnike in prireditelje, da je bilo slišati nazadnje splošno željo, da se ta razstava drugo leto zopet ponovi in da naj ostane na stalnem programu Ljubljanskega velesejma.

Zelo važna in pomembna za naše podeželske razmere je danes tudi **razstava goveje živine**. Kmetijska družba je že dolgo pred vojno mislila na to, da bi priredila **deželno živinorejsko razstavo**, ki naj bi pokazala, kako daleč smo prišli s pospeševanjem

domače živinoreje, s porabo državnih podpor itd., in česa nam je treba, da se naša živinoreja izpopolni v svoji gospodarski vrednosti in hasnovitosti. Do tega pa žal ni prišlo, ker je svetovna vojna prekrizala vse te lepe načrte.

Danes je Kmetijska družba zopet na tem, da pomaga tej misli do izvršitve. Naj se lani izostala razstava goveje živine letos priredi in združi z veleseljmom. Razstava konj naj se v glavnem izvrši v zmislu lanskega programa. Razstava goveje živine pa naj pokaže, kaj smo dosegli z vpeljevanjem tujih pasem in kaj z rejo domače govedi. Pokaže naj, katera pota nam je zanaprej ubirati. Poleg čistokrvnih živali se imajo na razstavo sprejemati tudi mešanokrvne živali, toda le take, ki izvirajo ali od samo lisastih pasem ali pa samo od enobarvnih govejih pasem. Mešanokrvne živali od lisastih in enobarvnih pasem se pa nimajo pripuščati.

Ljubljanska razstava bo prva večja prilika, da si ogledamo tudi v čim večjem številu uspehe naše živinoreje in da pokažemo tudi vnanjemu svetu, kakšne vrednosti je naša plemenska živina.

Da se vsa razstava uspešno izvrši, je treba številne udeležbe od strani razstavljalcev kakortudi posetnikov. Potrebno je, da se naši živinorejci in živinorejski krogi zavzamejo za to prireditve in da pošljejo svoje dobre živali na ogled in na tekmo, pri kateri se imajo razdeliti številne premije. Da bo več privlačne sile za vso razstavo, se ima pri tej priliki prirediti tudi **plemiski sejm** za goved in konje.

Kmetijska družba bo v zvezi z upravo Ljubljanskega veleseljma vse storila, da se tudi za plemiski sejm zainteresirajo vsi kupci in sploh merodajni krogi.

Na nas živinorejcih pa je, da se udeležimo ene in druge razstave s svojimi živalmi in pomagamo vsej prireditvi do tistega uspeha, ki ga želimo kot živinorejci in prireditelji. Začnimo se takoj zanimati za to razstavo, kajti priglasiti moramo živali, ki jih želimo razstaviti ali pa poslati na plemiski sejm, **zadnji čas do konci meseca junija** t. l., in sicer Kmetijski družbi v Ljubljani. **R.**

Izpopolnjujte vinograde!

Naši vinogradi še vedno niso izpopolnjeni, vključno temu, da smo že v sedmem letu po vojni. Veliko praznih mest se vidi v njih. Ta nedostatek se mora odpraviti, saj imamo vendar dovolj načinov, da to delo enkrat izvršimo.

Eden najstarejših načinov je **grubanje**, in pri starih vinogradih zares edini pravi in hiter izhod. Stare grubanice (18—20 let stare) prav lepo in bujno rastejo. Sploh pa mlade grubanice že v drugem letu nastavijo zarod; v četrtem letu se skoraj ne ločijo več od maternih trt. Trtna uš jih ne pokvari, gotovo iz vzroka, ker so mladice še vedno spojene z materno trto, ki jih zadostno varuje s svojo močno ameriško krvjo pred uničenjem. Glavne (vznožne) njene korenine ostanejo še vedno najvažnejše dobaviteljice hranil tudi mladim grubanicam v poznejših letih. Znano je, da se tudi škodljivci ne lotijo močnih in odpornih bitij (individijev).

Za grubanje si izberemo najboljše, z večletnim opazovanjem odbrane trte. Vsaj dve leti preje moramo označene trte pripraviti s tem, da jih nakratko

režemo in dobro pognojimo (4—5 dkg apnenega dušika na trto). Tako dobimo močan in dolg les oz. rozge. Od trte, ki je na dolgo rezana, dobimo le redko dobre grubanice, šparoni slabijo rast trte. Pri grubanju ne smemo varčevati z gnojem. Delo samo je izpeljati pazljivo in previdno, da ne poškodujemo korenin stare trte oz. enoletnega lesa. Jarki naj bodo dovolj globoki (25—30 cm). Ponovno grubanje istih mladice, kakor je ponekod v navadi, je kvarljivo in slabo; take grubanice niso dolgega življenja.

V mlajših nasadih **podhajamo cepljenke** ali pa **korenjake** (bilfe). V višjih dobrih legah jih lahko sadimo že v jeseni ali pa v zgodnji spomladi, kajti pri saditvi sajenk se gre predvsem za priskrbo zadostne vlage. Veter, suša in pozno spomladansko sajenje večkrat onemogočuje to delo.

V posameznih primerih si lahko pomagamo tudi s **stratificiranimi ključi** ali pa s **cepljenkami**, in sicer kar direktno iz zaboja. Pripravljene in očiščene ključe vložimo v zaboje med mokro (izparjeno) jelovo žaganje, ter jih postavimo potem v zakurjen prostor (tudi na gorko peč ali pa v hlev). Po 8 do 10 dneh jih sadimo po dva skupaj na določena prazna mesta. Od bolj razvitih in dobro siljenih ključev zadostuje tudi samo po eden. Mnogi od njih se dajo že v istem letu (junija) na zeleno precepiti.

Pri podsajanju s stratificiranimi cepljenkami (direktno iz zabojev v vinograd) moramo biti pazljivi in trtam nuditi isto skrb, isto nego in iste pogoje, kakor jih imajo v trtnicah, in ti so: pazljivost pri saditvi, skrbna pletev in okopavanje, redno škropljenje (po vsakem večjem dežju), polahna in pravočasna odstranitev zemlje od cepljenih mest v zvezi z zatiranjem rosnih korenin (julija meseca), jesensko skrajševanje in osipavanje pred zimo, itd.

Nekateri vinogradniki cepijo trte v juniju na takozvano priklado. Divjak vpognejo k evropski trti in odrežejo na njem čez kolence oko proč, pri evropski pa vilice, seveda gladko in enako; nato jih povežejo skupaj. Navadno po treh tednih, ko se cepljenje dobro zaraste, odrežejo cepič od matrne trte in v jeseni mladico pogrubajo.

Ti nakratko opisani načini razmnoževanja vinske trte naj služijo v spodbudo, da bomo v kratkem času zopet imeli izpopolnjene vinograde, kakor pred vojno. S popolno izrabo slehernega praznega prostora v naših pravih in dobrih vinskih legah, bomo dokaj pripomogli k zvišanju dohodkov našega vinogradništva. **Franjo Kafol**, Novo mesto.

Kmetijsko posvetovanje v Mariboru.

Kakor lansko leto v Ljubljani, se je vršilo letos v Mariboru kmetijsko posvetovanje. Na tem posvetovanju dne 23. januarja t. l. so se sprejeli sledeči predlogi, ki jih hočemo tudi v „Kmetovalcu“ priobčiti, ker so splošno važnega pomena.

I. Kmetijski pouk.

1. V vseh **ljudskih šolah** naj se pouk prilagodi za kmetijske potrebe. V ta namen se morajo učitelji primerno usposobljati. V vseh štirih letnikih učiteljsišča je uvesti kmetijstvo kot redni predmet, katerega naj poučuje stalni profesor-agronom s fakultetsko naobrazbo in večletno prakso. Dokler to ni mogoče, naj se pritegnejo kot predavatelji za poedine panoge strokovnjaki. Za sedaj naj se uvedejo daljši kmetijski

tečaji za učitelje na kmetijskih šolah, a za učiteljice na gospodinjstvih šolah. Na ženskih učiteljskih naj se uvede gospodinjstvo kot glavni predmet. Izda naj se pomožna naučna knjiga kmetijstva v uporabo ljudskošolskim učiteljem. Ljudskošolske čitanke je spopolniti s primernimi kmetijskimi berili.

2. Ustanovijo se naj na ljudskih šolah **kmetijsko nadaljevalni tečaji**, ki bi trajali po 5 mesecev skozi 2 leti in bi bil ta pouk obvezen za vso kmetijsko mladino. Tozadejno naj v podrobni izvedbi sklepa posebna anketa, sporazumno s prosvetnim oddelkom.

3. Naj se ustanovijo v Mariborski oblasti nove strokovne šole. Predvsem naj se čimprej otvori tretja kmetijska šola v Rakičanu v Prekmurju, kjer je že posestvo na razpolago in kredit za učne moči odobren. Nadalje naj se ustanovi enoletna **stalna kmetijsko-gospodinjstvena šola** s primernim posestvom za kmečka dekleta. Posebno potrebna bi bila tudi posebna **čebelarška šola**, ki se naj priključi kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici.

4. **Kmetijsko-gospodinjstveni tečaji** naj se vršijo v večjem številu po mogočnosti pri vsakem okrajnem zastopu, ki naj v proračunu to predvidijo. Za fante se pa naj vrše dvo- do tri-dnevni specialni tečaji za posamezne panoge kmetijstva.

5. **Srednja kmetijska šola** v Mariboru naj se spopolni kot znanstveni zavod za vse kmetijske panoge v Sloveniji in naj se zagotovijo zato potrebni krediti.

6. Za razširjenje kmetijskega pouka in specializacijo kmetijskih strokovnjakov naj se unesejo dovoljni krediti v državni proračun.

7. **Kmečka vzorna posestva**. Kot objekt za širjenje kmetijskega napredka naj služijo za naprej kmetijska vzorna posestva. To so privatne kmetije običajne velikosti v rokah vnetih in sposobnih gospodarjev, na katerih se vidi napredni način gospodarstva v pogledu globokega obdelovanja, pravičnega gnojenja, naprave vzornih hlevov, dobrih gnojišč, pravične izrabe gnojnice in zanesljivega kmetijskega računovodstva. Ureditev teh posestev naj bi se izvršile s pomočjo državnih subvencij s sodelovanjem okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic in bi naj služila nazornemu pouku iz kmetijstva v vseh kmetijskih panogah dotičnega okraja. Nadzor nad temi posestvi vodi država. V vsakem srezu naj se ustanovi vsaj eno kmečko vzorno posestvo.

8. **Preustroj Kmetijske družbe za Slovenijo**. V Mariboru naj se ustanovi tajništvo in skladišče Kmetijske družbe za mariborsko oblast. Ravnatelj kmetijskih šol in oblastni kmetijski referent naj bodo stalni člani glavnega odbora kot virilisti.

Ustanovijo naj se srezke in oblastne zveze kmetijskih podružnic, kjer naj stalno sodelujejo drž. kmetijski strokovnjaki. Propagandno delo naj vrši Kmetijska družba potom svojih podružnic v sporazumu z oblastnim kmetijskim referentom. (Dalje prihodnjič.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 35. Imam nekoliko od hiše oddaljen travnik, na katerega zahajajo sosedove kokoši ter mi kvarijo krmo. **Kako se ubranim škode po tujih kokoših?** (I. V. v Št. I.)

Odgovor: Za obrambo poljščine imamo deželni zakon, ki je še v veljavi, po katerem je puščanje perutnine na tuj svet kaznjivo dejanje, ki se kaznuje z globo kakortudi s povrnitvijo vse škode, ki jo povzročajo kokoši. Po tem zakonu je župan upravičen kaznovati krivca in zahtevati od njega, da povrne vso škodo, ki so jo njegove kokoši povzročile na tujem svetu.

Župan razsoja v družbi z dvema prislednikoma in njegovi razsodbi se mora ukloniti vsak občinar. V Vašem primeru morate zatožiti krivca na županstvo, ki je dolžno ugotoviti škodo, ki Vam jo povzročajo sosedove kokoši, oziroma mu strogo ukazati, da ne sme puščati svojih kokoši na Vaš svet. Če bi se temu upiral, je župan upravičen ga primerno kaznovati.

L.

Vprašanje 36. Gradim si nov skedenj, ki bi ga rad prikrlj z eternitom, ker izgleda taka streha lična in čedna. **Ali je priporočljivo kriti strehe z eternitom?** (I. V. v R.)

Odgovor: Pokrivanje streh z eternitom je prišlo dandanes precej v navado. Eternit ima to prednost, da je zelo trepežen, napravi čeden utis in ne pripušča vode skozi streho. Toda je zopet v tem oziru pomanjkljiv, ker ne prepušča zraka, je poleti vroč, pozimi mrzel. Skozi eternitove strehe se prezračevanje ne vrši tako popolno kakor skozi druge vrste streh, vsled tega mora tak skedenj imeti skozi streho prezračevalnike. Najbolj nevaren je pa eternit pri nastopu ognja, kajti tedaj je gašenje zelo težavno. Eternit namreč v vročini poka, potem letijo posamezni deli daleč naokrog in ogrožajo življenje gasilcev.

L.

Vprašanje 37. Na zelenjadnem vrtu pri hiši imam toliko polžev, da mi sproti požro vso mlado zelenjavo. Polžev je toliko, da se jih en večer nabere do 800. Polže pobirati vsak večer je težko in je tudi brezuspešno. Poskusil sem tudi grede posipati z apnom, z otrobi itd., a vse skupaj ni nič izdalo. **Kako bi se dali polži na vrtu temeljito zatreti?** (A. U. v B.)

Odgovor: Vse snovi, ki hitro vodo vase srkajo, umore polže, ker jim odtegnejo vodo, ki jim je za življenje neobhodno potrebna. Takih snovi je več, a v pošteev pridejo le one, ki se lahko in ceno dobivajo. Najboljše take snovi so moka iz sveže žganega apna in dober ter svež cement. Ker apno in cement moreta polže le tedaj umoriti, če prideta v dotiko z njihovo kožo, zato je te snovi posipati zgodaj zjutraj, v času, ko polži okoli lezejo, in sicer vsekako pred peto uro zjutraj in še ob suhem vremenu. Polži, ki pridejo v dotiko z apnom ali s cementom, izcejajo veliko sluzi. Mnogo izmed njih jih takoj pogine in počrni. Takoj poginejo največ le mladi polži, dočim se starejši otmejo smrti, zato je posipanje par dni tolikokrat ponavljati, da se vsi polži ugonobe. Francoski vrtnarji posipljejo vse prostore, kjer polži lezejo, vsako jutro po dvakrat, in sicer v naslednjih od 10 do 15 minut. Pred cementom prvega posipanja, ki pride v dotiko s polževo kožo, se živali na ta način varujejo, da iz kože izcede neko klejnato sluz. Ta klejnata sluz naredi čez polža prevlako, ki iz nje pozneje že manj voden izleze. Če se potem polži kmalu vnovič dotaknejo apna ali cementa, postanejo nezmožni, da bi v kratkem času izcedili novo klejnato sluz, ki jih je prvič rešila, in vsi polži, ki pridejo drugič le malo v dotiko z apnom, se skrčijo in kmalu poginejo. Če se tako dvakratno posipanje zjutraj prihodnjega dne ponovi, potem ne ostane noben polž živ. Oseba, ki trosi apno ali cement, naj si po storjenem delu ne umije rok in obraza z vodo, ampak z oljem in potem šefe z milnico, ker jedka raztopina apna ali cementa kožo oškoduje. Tudi si je dobro pred posipanjem z apnom ali s cementom obrvi nad očmi namazati z oljem.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Sadjarški tečaj. Na državni kmetijski šoli v Št. Juriju ob južni železnici se je vršil 15. in 18. marca sadjarški tečaj. Predavala sta gg. sadjarški nadzornik Goričan in strokovni učitelj Vardjan o drevesničarstvu, gojenju in oskrbovanju sadnega drevja, o cepljenju in precepljanju. Udeležnikov je bilo prvi dan 48, drugi dan 32. Udeleženci so bili večina kmečki sinovi iz okolice, nekaj pa jih je tudi bilo iz drugih krajev, zlasti iz konjiškega okraja.

Kmetijsko-nadaljevalna šola na Dobrovi pri Ljubljani je napravila ob sklepu tečaja dne 2. maja t. l. pod vodstvom nadučitelja Dominika Brica poučni izlet na državno kmetijsko šolo na Grm. Fantje so z izrednim zanimanjem sledili izpodbudnemu predavanju g. strokovnega učitelja Fr. Malaseka. V marsičem so sklenili, da hočejo doma tudi sami to poskusiti in napraviti. Najlepše se zahvaljujejo tudi gospodu svetniku in ravnatelju Skalickemu za pogostitev, kar so fantje sprejeli kot nekako priznanje svojemu stremljenju.

DOPISI.

Gorje pri Bledu. Premovanje bikov v Gorjah pri Bledu. Tukajšnja občina je priredila sporazumno z živinorejsko drugo v lastnem delokrogu premovanje domačih bikov v starosti od 1/2 leta naprej. Premovanje se je vršilo v Spod. Gorjah dne 4. maja t. l. pod vodstvom srezkega ekonomista iz Radovljice. Da je prišlo do tega premovanja, je pripisovati vse hvalevredni pobudi in iniciativi živinorejske zadruga v Gorjah ter uvidevnosti občinskega odbora. Na premovanje je bilo prignanih **20 bikov** v starosti od 1/2 do 3/4 leta, vsi iz lastne občine. Prvo nagrado je dobila posestnica Marija Košir iz Poljšice; drugo nagrado pa so dobili: Blaž Lukač iz Zasipa, Franc Jan iz Mekuža, Jakob Jan iz Podhoma in Franc Zupan iz bl. Dobrave. Prisojenih je bilo v celoti 14 nagrad in posebej 4 prispevki za prigon, v skupnem znesku 2300 Din. Vsak lastnik bika, ki je dobil nagrado, se je moral zavezati, da bo redil plemenjaka še eno leto, t. j. do prihodnjega premovanja. Kakor čujemo, namerava tukajšnja živinorejska zadruga **vpeljati tudi rodovnik in mlečno kontrolo**. Naj bi tudi druge večje občine posnemale ta lep zgled, da priredijo **iz lastnega nagiba in iz lastnih občinskih sredstev premovanja**, ki bodo le v korist in vzpodbudo živinorejcev.

Iz Št. Jurja ob j. ž. Leta 1922. se je ustanovil v Št. Jurju ob južni železnici **živinorejski** odsek podružnice Kmetijske družbe. Namen tega odseka je dvigniti mlečnost pomurske pasme z odbiranjem in s pravilno oskrbo. Prvo delo je bilo, da so se popisale krave posestnikov, ki so znani kot dobri živinorejci. Te krave so se vpisale v rodovnik, zaznamovale s številkami in komisija je ocenila zunanost. Vpisalo se je skupaj 92 krav. Že v začetku se je začelo delati na to, da se meri mleko zaznamovanih krav 2 krat v mesecu. Leta 1923. je bilo na premovanje prignanih že 29 krav, katerih mlečnost je bila dognana s poskusnimi možami. Sedaj so poskusne molže že naravnost pogoj, odsek sam pa deluje kot kontrolno društvo. Kontrolo vrše 4 kmečki sinovi. Od teh je g. Franjo Jagar iz Bezovja izvršil v teku 1 leta 72 kontrol.

Boljše molznice so dale v l. 1924:

1. krava št. 17.	2940 l;	lastnik Martin Vrečko, Bezovje;
2. " " 18.	220 " "	" " " " " "
3. " " 20.	258 " "	Ivan Malgaj, Nova vas;
4. " " 24.	2160 " "	Karol Čatar, Bezovje;
5. " " 30.	2590 " "	Franja Ribič, Kameno;
6. " " 38.	2947 " "	Ivan Malgaj, Nova vas;
7. " " 39.	2209 " "	" " " " " "

Ostale krave so dale večinoma okoli 2000 litrov. Povprečna mlečnost je znašala za l. 1924. 2080 litrov mleka.

Še v tekočem letu se začne tudi s preskušanjem mleka na toščobo. G. Avguštin Jagar iz Bezovja je tudi že tehtal in vpisal množino krme in v bodoče se bode redno vpeljalo tudi ocenjevanje glede izrabljanja krme. Omeniti je pri vsem tem, da večina rodovniških in kontroliranih krav vozi in dela.

Število članov se je od leta 1922. precej skrčilo, tako da je danes vpisanih le 70 krav od 36 posestnikov. Ne gre za število, ampak za kakovost blaga in za to, da ima živinorejec misel za smotreno delo.

V teku treh let je odsek priredil 5 plemenskih sejmov za bikce in telice. Prodajalec plemenske živali pri prodaji že

lahko preda kupcu danes izvleček iz rodovnika, kjer je poleg drugih rodovniških podatkov potrjena tudi mlečnost matere.

Odsek tudi dela na to, da bo v doglednem času imel vsak član urejeno gnojšče in gnojnično jamo. Tekom maja 1925. bo napravljeno v okoliših 9 gnojšč in gnojničnih jam.

28. maja 1925. priredi odsek v Št. Jurju ob j. ž. razstavo rodovniške živine.

Inž. Kroprivšek.

GOSPODARSKE STVARI.

Povišanje cen za sol. Uprava državnih monopolov je z razpisom z dne 20. aprila 1925 odredila, da se cene za 100 kg soli izza dne 1. maja 1925. povišajo, in sicer tako: morska bela sol od 240 na 290 Din; drobna kamenena sol od 250 na 300 Din; sol v briketih iz Kreke od 250 na 300 Din; morska siva sol od 230 na 280 Din; živinska sol v briketih iz Kreke od 200 na 240 Din; industrijska sol iz Kreke od 60 na 75 Din; sol iz Paga in Stona od 35 na 45 Din; sol iz ostalih zalog od 65 na 80 Din.

Podražitev sladkorja. Sladkorni kartel je povišal ceno sladkorju kristal, kockam in drugim vrstam za 25 Din pri 100 kg, tako da stane danes sladkor kristal postaja Ljubljana 13.65 Din in sladkor v kockah 15.40 Din pri odjemu celega vagona.

Naš izvoz. V teku meseca marca je znašal izvoz iz naše države 368.942 ton v vrednosti 817.7 milijonov dinarjev ali 67.9 milijonov dinarjev v zlatu. V marcu lanskega leta je bilo izvoženih 266.718 ton v vrednosti 746.3 milijonov dinarjev ali 53.3 milijonov dinarjev v zlatu. Ves izvoz je napram istem mesecu lani napredoval za 28.3 odstotkov v količini in za 27.5 odstotkov v vrednosti. — Glavni izvozni predmeti so bili koroza, stavbni les, surov baker, jajca in sveže meso.

Nazadovanje živinoreje. Številčno stanje goveje živine je znašalo v naši državi l. 1923. še 4.053.115, l. 1924. je pa padlo na 3.869.985 glav, torej za 183.130 glav ali za 4.5 odstotkov. Ravnotako je padlo v tem času tudi število svinj, in sicer od 2.577.704 na 2.496.723 komadov. Edino pri konjih in drobnici je število neznatno naraslo. Vzroka nazadovanju živine je iskati še zmeraj v pomanjkanju krme kot posledici zadnjih sušnih let. Mnogo krive so pa tudi kužne bolezni, ki se pri nas še zmeraj premalo odvrtaajo.

KMETIJSKE NOVICE.

Razstava rodovniške živine v Št. Jurju. Živinorejski odsek podružnice Kmetijske družbe v Št. Jurju ob j. ž. priredi 28. maja 1925. v Št. Jurju ob j. ž. razstavo rodovniške živine. Prignali se bodo rodovniški biki, krave in čez leto star zarod, bikci in telice vpisanih krav. Razstava se otvori ob 9. uri dopoldne.

Razstave kmetijskega ministrstva l. 1925. Ministrstvo poljoprivrede i voda je za povzdigo kmetijskega proizvodjanja določilo, da se vrše tekom letošnjega leta razne večje razstave po raznih mestih naše države. Tako se bo priredila že ta mesec poljedelska in živinorejska razstava v Bitolju, meseca junija v Skoplju in v Mostaru, julija v Jagodini, Sinju, Banjaluki in v Vukovaru, v avgustu v Somboru, Vršču in Požegi, v septembru v Tuzli, Osjeku, Novem Sadu in Smederevu in v oktobru v Varaždinu, Iloku in Negotinu. Kakor je razvidno iz predstoječega naznanila, se ima vsiti skupaj 17 kmetijskih razstav, vse v južnih delih naše države.

KNJIŽEVNOST.

Sečerna repa (sladkorna pesa). To je naslov brošure, ki jo je spisal Zorž Mijačević in izdala Matica Srbska v Novem Sadu. Spisatelj je upravnik „Semenara“ v Osjeku in odlični poljedelski strokovnjak. Vsebina je sledeča: Svrha in važnost

sajenja sladkorne pese. Postanek in sestava sladkorne pese. Sorte. Podnebje in zemlja. Kolobarjenje. Obdelovanje zemlje. Gnojenje. Oskrbovanje. Zoritve in spravljanje sladkorne pese. Pridelovanje semena. Škodljivci sladkorne pese. Dodatek: razne druge koristi sladkorne pese. — Delo je spisano po naj-novejših virih in izkušnjah in pojasnjeno z 19 slikami. Brošura je pisana v srbohrvaščini in s cirilico. Cena ji je 12 Din za nečlane in 10 Din za člane. Naroča se pri administraciji Srbske Matice v Novem Sadu.

Uredjenje gnojišta i postupak sa stajskim gnojem, to je naslov brošuri, ki jo je izdalo Hrv. Slav. Gospodarsko društvo v Zagrebu in ki jo je spisal M. Šeringer. Naši kmetovalci greše mnogo pri ravnanju s hlevskim gnojem in pri pravi gnojišč. Knjižica vsebuje vsa potrebna navodila in navsvete za pravilno ravnanje. Knjižica obsega sledeča poglavja: Sestava in hranitba rastlin. Opis postanka gnoja. Kdaj se zamore rastlina okoristiti z rednimi snovmi, ki se nahajajo v gnoju. Prostor, oblika, velikost in naprava gnojišča. Ravnanje z gnojem na gnojišču. Ravnanje z gnojem na polju. Knjižica ima 15 slik, ki točno pojasnjujejo in tolmačijo vso vsebino. Cena je malenkostna, ker znaša 3 Din in s poštnino 3.50 Din. Naroča se pri Upravi „Gospodarskog lista“ v Zagrebu, Wilsonov trg, br. 2.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Osebnosti. Tovariš inž. agr. Vinko Sadar, v d. direktorja drž. srednje kmet. šole v Mariboru, je položil v času od 25. do 26. aprila t. l. profesorski izpit za srednje kmetijske šole (poljedelska skupina) na gospodarsko-šumarskem fakultetu v Zagrebu. Čestitamo!

Tovariš Joško Glaser, vinarski instruktor pri vinarskem nadzorstvu v Mariboru, prevzame vodstvo drž. trtnih nasadov na razlaščenem posestvu grofice Olge Batthyany v Kapeli pri Radincih. Želimo mu mnogo uspehov na novem mestu!

DRUŽBENE VESTI.

Vabilo k občnemu zboru Konjerejskega odseka I. Kmetijske družbe za Slovenijo, ki bo dne 27. t. m. ob dveh po-

oldne v posvetovalnici Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani. — Spored: 1. Pozdrav in poročilo predsedstva. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Tajniško in blagajniško poročilo. 4. Vprašanje presnovanja odseka v konjerejsko društvo za ljubljansko oblast in izpremembe pravil. 5. Določitev premovanj za l. 1925. 6. Volitve. 7. Slučajnosti.

Franc Zupančič, s. r., predsednik.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

- Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil
- Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Brezovica, v nedeljo, 31. maja 1925. ob sedmih zjutraj v šoli na Brezovici;

Ježica, v nedeljo, 7. junija 1925. ob desetih dopoldne v šoli; **Jurklošter**, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. ob enajstih dopoldne v šoli;

Loški potok, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. ob treh popoldne v društveni dvorani na Hribu;

Peče, v nedeljo, 31. maja 1925. ob petih popoldne pri g. Antonu Levičniku na Preteržu, 3;

Ribno pri Bledu, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. ob dveh popoldne v Bodeščah, 6;

Sv. Duh na Ostrem vrhu, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. po sv. maši v šoli;

Smarjeta ob Pesnici, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. ob osmih zjutraj v šoli;

Št. Vid nad Ljubljano, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. ob desetih dopoldne pri Žibertu na Trati;

za Marenberg in okolico v Vuhredu, v nedeljo, 7. junija 1925. ob desetih dopoldne v gostilni Sgerm v Vuhredu.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 512, v M. 2 glav):				
1 par dobrih konj	6.000 do 12.000			
Voli in krave (prigon v Lj. 170, v M. 209 glav):				
1 kg žive teže I.	10.—	8.— do 9.50		
1 „ „ II.	9.—	7.— do 8.—		
1 „ „ III.	8.—	6.— do 7.—		
1 „ „ krave, klobasarice	3.50 do 5.—	3.— do 4.25		
Teleta (prigon v Lj. 6, v M. 18 glav):				
1 kg žive teže	14.— do 15.50	— do —		
Prasiči (prigon v Lj. 852 glav, v M. 340 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	100.— do 200.—	125.— do 150.—		
1 „ 3—4 mesece „	—	225.— do 325.—		
1 „ 5—7 „ „	—	425.— do 525.—		
1 „ 8—10 „ „	—	680.— do 780.—		
1 „ enoletni	—	— do —		
1 kg žive teže, debeli	—	13.— do 14.—		
1 „ mrtve teže, debeli	—	15.— do 17.50		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	150.— do 175.—		
1 kg goveje kože	—	14.— do 16.—		
1 „ telečje kože	—	27.— do 28.—		
1 „ prasičje kože	—	10.—		
1 „ gornjega usnja	—	110.— do 140.—		
1 „ podplatov	—	70.— do 90.—		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	20.— do 25.—	27.— do 38.—		
1 „ kokoš	40.— do 50.—	40.— do 45.—		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	3.— do 3.50	3.— do 4.—		
1 „ smetane	—	12.— do 16.—		
1 kg čajnega masla	60.— do 70.—	—		
1 „ surovega masla	45.—	48.— do 55.—		
1 „ bohinskega sira	60.—	—		
1 „ sirčka	10.—	5.— do 8.—		
1 jajce	1.— do 1.25	0.75 do 1.25		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	475.—	400.— do 450.—		
1 „ rži	440.—	425.—		
1 „ ječmena	410.—	400.—		
1 „ ovsna	380.—	350.—		
1 „ prosa	325.—	450.—		
1 „ koruze (nove, sušene)	270.—	375.— do 400.—		
1 „ ajde	830.—	800.—		
1 „ fižola, ribničar	350.—	400.— do 500.—		
1 „ fižola, prepeličar	450.—	—		
1 „ krompirja	175.— do 20.—	150.— do 200.—		
Krma:				
1 q sladkega sena	100.—	62.50 do 77.50		
1 „ kislega sena	75.—	—		
1 „ slame	50.— do 75.—	47.50 do 60.—		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	160.— do 220.—	175.— do 200.—		
1 „ mehkih drv	120.— do 150.—	125.— do 150.—		